



YESHIVA BNEI TORAH

Tzedakah: Invest in yourself!

Rabbi Pinny Rosenthal - prepared collaboratively with & Rabbi Yoni Sacks

A shiur given in honor of the third Yortzeit of Rabbi Dr. Ronald Elliot Simon Z'l

לזכר נשמת הרב רון בן דוד ז"ל

הלכות מתנות עניים פרק ז

א מצות עשה לתן צדקה לעניים ישראל כפי מה שראוי לעני, אם היתה נד הנותן משגת--שנאמר "פתח תפתח את-ידך, לו" (דברים טו, ח), ונאמר "והחזקת בו, גר ותושב וחי עמך" (ויקרא כה, לה), ונאמר "וחי אחיך, עמך" (ויקרא כה, לו). [ב] וכל הרוצה עני מבקש, והעלים עיניו ממנו, ולא נתן לו צדקה--עובר בלא תעשה, שנאמר "לא תאמץ את-לבבך, ולא תקפץ את-ידך, מאחיק, האביון" (דברים טו, ז).

הלכות מתנות עניים פרק י

א חיבין אנו להזהר במצות צדקה, יותר מכל מצוות עשה--שהצדקה סימן לצדיקי זרע אברהם אבינו, שנאמר "כי ידעתיו, למען אשר יצוה . . ." (בראשית יח, יט). ואין כסא ישראל מתכוננו ודת האמת עומדת אלא בצדקה, שנאמר "בצדקה, תכוננו" (ישעיהו נד, יד); ואין ישראל נגאלין אלא בזכות הצדקה, שנאמר "ציון, במשפט תפדה; ושביה, בצדקה" (ישעיהו א, כז).

בראשית יח, יט

יט כי ידעתיו, למען אשר יצוה את-בניו ואת-ביתו אחריו, ושמו דרך יהוה, לעשות צדקה ומשפט--למען, הביא יהוה על-אברהם, את אשר-דבר, עליו

מורה נבוכים חלק ג, נ"ג

The term zedakah is derived from zedek, "righteousness"; it denotes the act of giving every one his due, and of showing kindness to every being according as it deserves. In Scripture, however, the expression zedakah is not used in the first sense, and does not apply to the payment of what we owe to others. When we therefore give the hired labourer his wages, or pay a debt, we do not perform an act of zedakah. But we do perform an act of



YESHIVA BNEI TORAH

zedakah when we fulfil those duties towards our fellow-men which our moral conscience imposes upon us; e.g., when we heal the wound of the sufferer. Thus Scripture says, in reference to the returning of the pledge [to the poor debtor]: "And it shall be zedakah (righteousness) unto thee" (Deut. 24:11). When we walk in the way of virtue we act righteously towards our intellectual faculty, and pay what is due unto it; and because every virtue is thus zedakah, Scripture applies the term to the virtue of faith in God. Comp. "And he believed in the Lord, and he accounted it to him as righteousness" (Gen. 15:6); "And it shall be our righteousness" (Deut. 6:25).

המונח צדקה
3 אשר לביטוי "צדקה" – הוא נגזר מן "צדק", שהוא הצדק ("אלעָדל"). הצדק הוא: משמעות (א) מתן מה שמגיע לכל מי שמגיע לו, משמעות (ב) ולתת לכל מצוי מן המצויים כפי הראוי לו. על פי המשמעות הראשונה, אין זה נקרא "צדקה" בספרי הנביאים אם שילמת את החובות המוטלות עליך לזולתך. כי אם אתה משלם לשכיר את שכרו, או פורע את חובך – אין זה נקרא "צדקה"; אך החובות המוטלות עליך כלפי זולתך מתוך מידה טובה, כמו ריפוי שברו של כל בעל שבר – הן נקראות "צדקה". (דגמה א) לכן נאמר לגבי השבת המשכון: "וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה" (דברים כד, ג). כי אם אתה הולך בדרכי המידות הטובות – אתה עושה צדק עם נפשך ההוגה, כי אתה משלם לה את המגיע לה. (ב) ומכיוון שכל מידה טובה נקראת "צדקה", נאמר: "וְהָאֱמֵן בָּהּ וַיִּחַשְׁבֶּהָ לוֹ צְדָקָה" (בראשית טו, ו), כלומר מידת האמונה (= הביטחון). (ג) וכן דבריו יתעלה: "וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָנוּ [כִּי נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לְפָנֶי ה' אֱלֹהֵינוּ כְּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ]" (דברים י, כה).



YESHIVA BNEI TORAH

שבת ל"א.

שוב מעשה בגוי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת! דחפו באמת הבגן שבגדו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו: דעלך סגי לחברך לא תעביד — זו היא כל התורה כולה, ואינדך פירושה.. הוא, זיל גמור

There was another incident involving one gentile who came before [Shammai](#) and said to [Shammai](#): Convert me on condition that you teach me the entire Torah while I am standing on one foot. [Shammai](#) pushed him away with the builder's cubit in his hand. This was a common measuring stick and [Shammai](#) was a builder by trade. The same gentile came before [Hillel](#). He converted him and said to him: That which is hateful to you do not do to another; that is the entire Torah, and the rest is its interpretation. Go study.

הלכות מתנות עניים פרק י: ה

[ה] שאל העני ממוך, ואין בגדך כלום לתן לו--פיסהו בדברים. ואסור לגער בעני, או להגביה הקול עליו בזעקה--מפני שלבו נשבר ונדכה; ונהרי הוא אומר "לב-נשבר ונדכה--אלהים, לא תבזה" (תהילים נא, ט), ואומר "להחיות רוח שפלים, ולהחיות לב נדפאים" (ישעיהו נז, טו). ואוי למי שהכלים את העני, אוי לו; אלא יהיה לו כאב בין ברחמים בין בדברים, שנאמר "אב אנכי, לאביונים" (איוב כט, טז)